

DANICA.

Katolišk cerkven list.

List 9.

V četrtek 2. sušca 1854.

Tečaj VII.

Spokorna pesem.

(Poleg talianske: „Pace mio Dio“.)

Oh, prizanesi
Mi, Oče mili!
In se me vsmili,
Ki tu klečim.
Milostiv bodi! —
Greh zapustiti,
K tebi verniti
Se, spet želim.

De sim zaslužil
V peklu goreti,
Vечно terpeti,
To me ne skli;
Pa, de sim Tebe,
Dobroto večno,
Zgubil nesrečno,
To me boli!

Preljubi Oče!
Tebe sim zgubil;
Nisim te ljubil
S celiga serca.
Skešan pa vernem
Se zopet k tebi;
Oh, vzemi k' sebi
Me grešnika!

In če je z jokam
Oprat' mogoče
Pregrehe, vroče
Solze bom lil:
Vsem v zgled pokore
Bom vedno stokal,
Britko bom jokal,
De sim grešil.

In ako hočeš,
De dam življenje
U zadostenje
Vsih hudobij:
Rad tudi vmerjem,
De se vtolažiš,
In ne sovražiš
Svoje stvari.

Oživi vero,
Up moj pomnoži.
Ljubezen loži
V moje serce:
In kadar vmerjem,
Klič iz telesa
Dušo v nebesa
Med zvoljene. Amen.
S.

ANTON ALOJZI

po Božjim usmiljenji in po milosti svetiga apostol-
skega Sedeša Knezo-skof v Ljubljani i. t. d.

Vsim ljubljanim vernim Ljubljanske škofije
zveličanje in blagoslov v Gospodu!

(Dalje in konec.)

Svet, ljubi moji! ni našiga življenja edini na-
men, ni naša prava domačija, le potovavci smo na
zemlji ter se na nebeški dom perpravljamo. „Ni-
mamo tukaj obstoječiga mesta“, pravi sv. apostel
(Hebr. 13, 14.), temuč prihodnjiga išemo.“ „Svet
in njegovo poželenje prejde“ (1. Jan. 2, 17.).
Kdorkoli svoje sercé, ki je za viši ljubezen, za
ljubezen do večniga Boga vstvarjeno, na posvetne
reči, na minljive in zginljive stvari natveze, bo
enkrat v grenkosti svoje duše skusiti mogel, kako
močno se je goljfal. „Zakaj tedej, sinovi človekovi!“
opominja psalmist (4, 3.) „ljubite, kar je neči-
merno in išete, kar goljfa“. „Ne ljubite svetá, in tega
kar je na svetu“, pravi s. Janez (1. Jan. 2, 15);
„ako kdo svet ljubi, ljubezni Očelove ni v njem“.

Slišite tu, ljubi moji! ljubezen do Boga, ki je
vir vse lepote, vstric posvetne ljubezni ne obstoji.
Tako nam oznanuje učenec, ki je na persih Jezu-
sovih slonel in iz Gospodoviga studenca nebeško
življenje pil. Ne dajte se tedaj od ničesar premo-

titi, kar se tukaj sveti in bliši. „De bi pač v tej
dolini solz, pravi sv. Avguštin, nič tako lepiga in
prijetniga ne imeli, kar bi vam serce prevzelo.“
Duša je le ena in se ne da deliti; ona služi Bogu
ali svetu. „Duša, ktera brez ljubezni ne more biti“,
pravi sv. papež Leon, „ljubi ali Boga ali svet“. Gotovo pa je in nedvomljivo, de se nar globokejši
hrepenenje serca po blagosti, po zveličanji nikjer
drugej kakor le v ljubezni stvarnika spolniti zamore.
Vse kar vidni svet in ves njegov blisk v sebi ima,
je menj, kakor ena sama človeška duša. „Kakšno
menjo more dati človek za svojo dušo?“ (Matevž
16, 26.) Ako bi vam bilo tedej dano, vse sladnosti
sveta vživati, bi vender leté neizbrisljivim željam
vašiga serca zadostiti ne mogle.

„Vse na sretu je poželenje mesa, poželenje
oči in napuh širljenja, kar ni od Očeta, ampak
od svetá.“ (1. Jan. 2, 16.) Sovražnik človeškiga
rodu, ki je sam v sebi ljubezen Božjo v sovraštvo
Božje spreobrnil, je ravno od te trojne strani naše
perve starše v raji skušal, de bi luč ljubezni Božje,
ktero je milost stvarnika v njih duši užgala, koj v
začetku ugasnil. Poželenje mesa je podpihoval, ker
jim je pergovarjal od prepovedaniga sadu jesti, po-
želenje oči, ker jim je obetal, de se bodo njih oči
odperle, napuh življenja, ker jim je z lažnjivo per-
liznjenostjo pravil: „Bote postali kakor Bog“. Ravno
tako je tudi začetnika noviga življenja, našiga Iz-
veličarja v pušavi narprej skušal z zapeljivo be-
sedo: „Reci, de ti kamni kruh bodo“, de bi bil
poželenje mesá v njem obudil; mu je pokazal vse
zaklade svetá, de bi bil poželenje oči v njem unel;
napuh življenja mu je vdihoval, ko mu je verh
tempelna pergovarjal, de naj se doli spusti in svojo
veličastno moč množici razodene.

S poželenjem mesa ljubezen Božja ne obstoji.
Ne dajte mu prostora, ljubi moji! v svojim sercu,
ter se v jedi in pijači od poti zmernosti in treznosti
nikdar ne uganite. Sej vidite, de je nezmernost
segla po sadu prepovedaniga drevesa in s tem
Adamov rod v brezno brezštevilnih zlegov utopila.
Ta pregreha je korenina vsih bolezni in smerti, in
je umorila več ljudi, ko meč; ona je tudi unetilo
poželjivosti in jama čistosti. Kdorkoli svojiga ne-
zmerniga poželenja skerbno ne berzda, samiga sebe
in družih sovražnikov zveličanja nikdar ne bo pre-
magal. Le zmernost in treznost varujete duha in
počutke; potrebni ste vsim, ki hočejo Bogu služiti
s čistim sercam. Zastonj se zanašate, de bo tema
iz vašiga duha in oterpnjenost do večnih dari iz
vašiga serca zginila, ako se s pasam treznosti ne
opasete; zastonj brez zmernosti upate, de se bo
vaša duša k premišljevanju nebeških reči in k lju-

bezni Božji povzdignila. Zato moli modri Sirah (23, 4. 6.): „*Gospod, Oče in Bog mojiga širljenja, odverni od mene vsako hudo poželenje; vzemi od mene posrečnost in mesenim željam me ne daj rkleniti*“.

Tudi *poželenje oči* edinozveličavno ljubezen Božjo iz človeškega serca izžene. Kjer je poželenje mesa, se tudi navadno poželenje oči perdruži, lakomnost namreč in veliko število drugih strast, ki lakomniga človeka od greha v greh ženejo. Ko so enkrat nagnjenja mesa zbuje, moč duha pa, kateri ima dolžnost se vojskovati zoper nje, oslabiljena, človek na vse kraje pomočkov išče, da bi svoje ognjene želje spolniti in vsim počutnim gnavam zadostiti mogel. Njegove potrebe zmirej več in silnisi nastajajo; zato ga vedno žene, kar nar več mogoče posvetniga premoženja spraviti v svojo last. Vest se sicer glasi: od začetka človek tudi na njeno svarjenje pazi in neka groza ga obide, ko se mu skušnjava bliza, da bi odstopil od poti pravice. Neasama se pa navadi, svarilni notranji glas zanicevati, postane terd proti ubogim, se že ne ustraši kake laži zavoljo časniga dobička, perpravi bolj in bolj svojo vest k molčanju in zabrede kmalo v veči krivice in goljufije: hrepenenje po dobičku mu vse serce omami. „*Kteri hocejo obogateti*“, pravi sv. apostel Pavl (1. Tim. 6, 9.), „*padejo v skušnjava in zadergo hudicero in v veliko nepridnih in škodljivih želj, ktere potope človeka v pogubljenje in končanje*“. Ako pa tudi želje po obilnim dobičku kristjana od poti pravice ne zapeljejo, vendar misli, ki so le na posvetno blago obrnjene, luč neumerjoriga duha kolikor toliko zatemne, de lepote večnih dari ne vidi in zatorej tudi ne hrepeni po njih. Nar več lepota, Bog sam v svoji svetosti, njegovih oči več ne veže, in se zgodi tako, de ljubezen do Boga v sercu ugasne.

Clo upanje na nebeske dari se zna iz lakomniga serca zgubiti. Kdor se poželenju oči ves vda, svojiga zveličanja, svojih nebes le na tem svetu išče in prečakuje. Zato pravi sv. apostel (1. Tim. 6, 10.): „*Korenina vsiga hudiča je lakomnost; nekteri, ki so po njej hrepeneli, so zasli od vere in se zapletli v velike nadloge*“. Z vso močjo pastirske skerblijivosti vas torej z besedami ravno tega apostelna (1. Tim. 6, 11. 12.) opominjam: „*Ti pa, o človek Božji, beži od tega, dersi se pa pravice, pobožnosti, vere, ljubezni, poterpešljivosti, krotkosti. Vojskuj dobro rajsko vere in segaj po rečnim širljenji, k kterimu si poklican*“. Ne dajte se tedej od poželenja oči premotiti; čez ves zapopadek grenek bi bil zadnjo uro spregled te zmotnjave. Verjemite mi, de imajo večno veljavo besede svetiga pisma: (Bar. 3, 18. 19.) „*Kje so, ki srebró in zlato v zaklade širajo, na ktere ljudje zaupajo in jih perdobirati ne nehajo?*“ — *Pokončani so!*“ Zato se Tomazu Kempčanu ni čuditi, de vse za nečimernost spozná, zunaj Boga ljubiti in njemu samimu služiti. „*Nečimernost je, pravi, minljiviga bogastva iskati in nanj zaupati; nečimernost je, si dolziga življenja vošiti, za pobožno življenje pa se ne pečati; nečimernost je, samo na pričujoče življenje gledati, za prihodnje pa ne skerbeti; nečimernost je, to ljubiti, kar hitro mine, in po tem ne hrepeneti, kjer veselje vekomej terpi*“.

Čuditi pač se je, de v sredi toliko rev in stisk, ki nadlegvajo človeški rod v današnjih časih, *napuh širljenja* tako široko oblast čez človeške serca ima. V čigar sercu pa napuh gospoduje, ta le težko kdej toliko čez se premore, de bi se v spoznanji svoje slabosti Bogu pernesel v dar, ter v ponižnosti

se njegovi sveti volji vdal. Vidite tedej, de tudi napuh življenja ljubezen Božjo prežene.

Zatorej vas z vso skerbjo pastirske ljubezni opominjam in prosim, de s svojimi deli ne služite svetu in njegovimu napuhu. Posebno pa ene reči ne morem zamolčati, ker se v nji dan današnji napuh življenja prav očitno razodeva. To je uni presiljeni kinč v noši in lišpanje v obleki. Kako malo se to lepotičenje z duham keršanstva spojema, sami v svojim sercu čutite. Sin Božji je zapustil nebesko veličastvo in v ponižnosti duha je hodil vedno med svojim ljudstvom; človek pa, ki je le prah in pepel, se povzdiguje in tako deleč zmoti, de v praznih rečeh, v lepotičenji in dragi obleki veljave pred ljudmi išče!

Če pa svoj glas zoper kinč v noši povzdignem, nikakor ne mislim, kakor de bi nobeniga razločka v obleki ne smelo med ljudmi biti. Različnost stanov, ktere je Bog postavil, in različnost premoženja, kteriga tudi Bog deli, različnost v noši seboj pernese. Posebni časi, posebne priložnosti in Bogu posvečeni dnevi ravno tako svoje pravice imajo. Gotovo Bogu nar bolj dopade, če v nedeljah in praznikih z vdanim duham pred njegovo obličje v cerkev pridemo in s čistim sercam k njemu molimo; vendar se pa spodobi, de svoje notranje čiščenje do Boga tudi z unanjimi znamenji in snažniši obleko pokazemo. Svariti želim le tiste, kteri se po svojim stanu ne nosijo, in posebno v zdajnih časih, ko od vsih krajev mnogotere stiske protě, meje prestopijo, ki jih nekterim pičnost premoženja, drugim skerb za uboge, vsim pa sramožljivost stavi.

Nekdej je naš Gospod in Zveličar rekel množici: „*Glejte, kteri mehke oblačila nosijo, so na kraljevih dvorih*“ (Mat. 11, 9.). Zdej jih pa ni treba iskati na kraljevih dvorih; najti jih je dosti v hišah, v kterih sicer nobene obilnosti ni, veliko več na vsih straneh veliko pomankanje; najti jih je tudi med posli, od kterih se vidijo tako nespametni, de ves svoj zaslužek na obleko obernejo in se v nevarnost podajo, na stare dni stradati ali per drugih ljudih milosti prositi. O ko bi pač mislili na prihodnost! marsikaka solzica bi pozneje ne pertekla iz očesa. Pač bi se veliko menj slisalo tožiti čez silo časov, ko bi se vsak poti deržal, ki mu jo je previdnost Božja odkazala.

Po pravici se je s. Janez Kriz. z vso gorečnostjo svoje duše zoper presiljeni kinč v obleki vzdigoval. Sej tudi ljubezen Božja v nečimernim sercu prebivati ne more. Kako se bo ta, ki ga je napuh prevzel, v ljubezni Jezusu perblizal, ki si je revsino in ponižnost v delež izvolil! Zato prav lepo opominja sv. Peter (1. Petr. 3, 3. 4.): „*Njih lepotija ne bodi rnanja v pletenih lasch ali v obloženji s zlatam, ali v nosi oblačil; temuč skriti človek serca, v nestrohljivosti mirniga in krotkiga duha, kteri je pred Božjim obličjem bogat*“.

Se enkrat rečem: napuh življenja ni od Očeta, temuč od sveta; „*kdor pa sret ljubi, v njem ljubezni Bošje ni*“. „*Ne ljubite tedej sveta in tega kar je na svetu. Sret prejde in njegovo poželenje. Le kdor voljo Bošjo stori, ostane rekomaj*“ (1. Jan. 2, 15—17.).

Poglejte brezno, v kteriga posvetna ljubezen, poželenje mesa, poželenje oči in napuh življenja oslepljeniga človeka pahne in ga od Boga popolnoma odverne. Poslušajte Gospodov glas, ki zdaj v začetku posta na vrata vašiga serca terka. Odprite mu, bo prišel k vam, in ako ste bili tako ne-

srečni, ljubezen Očetovo zgubiti, vas bo Sin z gnado pokore spet k Očetu nazaj perpeljal; v zakramentu svojiga rešnjiga telesa bo večerjo z vami obhajal in vi z njim.

Trudite se spolniti to mojo serčno željo; vam podelim z veseljem v to svoj blagoslov. Gnada Kristusova, ljubezen Božja in društvo sv. Duha bodi vselej nad vami. Amen.

Kar dovoljenje zastran mesnih jedi zadene, za letošnji štiridesetdanski post in za druge postne dni skoz leto vse to velja, kar sim vam bil v lanskim pastirskim listu od 24. prosenca 1853 za pretečeno leto oznanil; to tukaj z ravno tistimi besedami sledi:

A. Postiti se samo na sebi, to je, v jedi si pertergati, ostane zapovedano, in le enkrat na dan do siliga se najesti, je perpušeno naslednje dni:

1. Vse dni štiridesetdanskiga posta zunaj samih nedelj; 2. vse srede in petke v adventu; 3. vse kvaterne srede, petke in sabote; 4. v saboto pred binkoštni (14. roznika), o pred dnevih ss. apostelnov Petra in Pavla (28. roznika), Mariiniga vnebovzetja (14. vel. serpana), vsih Svetnikov (31. kozoperska), Mariiniga spočetja (7. grudna), in Rojstva Gospodoviga ali pred Svetim dnevam (23. grudna).

B. Mesne jedi vživati, je prepovedano.

1. Vse petke celiga leta; 2. vse kvaterne dni; 3. vse sabote v štiridesetdanskim postu, pepelnično sredo in veliki četertik; 4. binkoštno saboto in vse dneve pred velikimi prazniki, kateri so bili ravno poprej imenovani.

Kdor se pa tega polajšanja ne bo poslužil, temu se bo po stari kersanski katoliški navadi vse zapovedane postne dni, kakor tudi vse sabote skoz leto mesnih jedi zderžal, bo imel pred Bogam in sveto cerkvijo posebno zasluženje, ako bo to iz bogoljubne gorečnosti storil, in ne bo zaničeval tistih, kateri se cerkveniga polajšanja te zapovedi poslužijo.

Kakor je pa slehernimu na voljo dano, si po svojim notranjim nagibu več pertergovanja v duhu prave ponižnosti in pokore naložiti; ravno tako se pa tudi tistim, kateri bi se tega polajšanja poslužili, posebej zaterdi, de ob unih zapovedanih postnih dneh, ob katerih se vživanje mesnih jedi dopusti, namreč ob vseh perlašanih dnevih štiridesetdanskiga posta (zunaj nedelj, v katerih je meso tudi zvečer perpušeno) in ob adventnih sredah se sme meso le opoldne vživati, zvečer pa od mesa le sama juha (zupa). Le ako bi zavoljo starosti, ubožnosti, težkih del ali slabiga zdravja komu potrebno bilo, bi smel tudi zvečer se eno mesno jed vžiti. Stanovitno prepovedano pa ostane, o tacih perlašanih dneh, ribe in mesne jedi ob enim vživati. Vsak tudi, kdor bi se tega cerkveniga polajšanja poslužil, si ima z obilniši gorečnostjo perzadevati, de z zatiranjem počutljivosti, s premaganjem hudiga nagnjenja, s hvaležnimi mislimi v terpljenje in smert našiga Odrašenika Jezusa Kristusa in z deli radodarne ljubezni do bližnjiga namen postne zapovedi svete cerkve doseže, kateri je naše posvečenje.

Takim, ki so v posebni revšini, ali se clo od usmiljenja družih živč, ali so sicer zastran živčza popolnoma v oblasti družih, zamorejo spovedniki in duhovni pastirji tudi obširniši polajšanje podeliti; drugi pa, ako bi kje zavolj svojih okolj-

šin taciga perlašanja potrebni bili, naj ga per škofijstvu prosijo.

*Dano v škofijskim sedešu v Ljubljani
15. srečana 1854.*

Anton Alojzi, s. r.
knezo-škof.

OTOKAR MARIA,

*po milosti Božji knezo-škof Sekovski, oskerbnik
Ljubnske škofije, doktor bogoslovja,
grof Attems.*

Vsim vernim Sekovske ino Ljubnske škofije milost ino blagoslov našiga Gospoda Jezusa Kristusa.

Spet, moji ljubi verni! se mi ponudi priložnost vam ljubeznivo kakor skerben oče govoriti, in vas v Gospodu opominjati, tolažiti in krepčati. — „Naj vam bo milost ino mir od Boga našiga Očeta ino od Gospoda Jezusa Kristusa“ 1. Kor. 1, 17. — posebno zdaj, ker se spet tistimu svetimu času blizamo, kateri nam bolj obilno kakor kda inda vse velike skrivnosti Božje ljubezni nazočuje, ob enim pa nas tudi po takim bolj živo opominja: saj enkrat že grehu odumreti, hudobne dela vender ze popustiti, se skesano (zgrevano) k Bogu poverniti, svoje življenje v pravi pokori pohojsati ino roko Gospodovo, ktere ne henja nam podajati, tak ljubeznivo ino ponižno poprijeti, kakor zgubljeni sin. Kdo, ljube duše! je nam porok, da toti sv. postni čas, kterimu se blizamo, ne bode zadnji našiga življenja: jeli nije Gospod — našiga življenja gospodar, ki že je znabiti pri sebi sklenil nas v kratkim iz tega sveta poklicati? — „ino gorje nam, moji ljubi, če bi se tedaj znajdl mesto brez greha — obloženi z grehi na dan prihoda našiga Gospoda Jezusa Kristusa“. 1. Kor. 1, 8.

Za tega voljo, preljudi! obračajte dneve zvečljanja, ktere vam Gospod Bog spet daruje, verno ino zvesto k svoji sreči. Zlasti ena reč je, ktero vam prav živo ino goreče priporočam. Je neobhodno potrebna, pa se med nami pregreša. — odtod toliko reve ino nevolje, pa tak malo tolažbe ino zaupljivosti, odtod toliko nevere, pa tak malo pobožnosti. Ne moli se več, moji ljubi! ali ne moli se tak, kakor je treba, da bi se Bogu dopadlo. Ino vender, moji brati! je molitva neobhodno potrebna, če čemo, da bi nam tu in tam dobro šlo.

Kamorkoli pogledamo, srečamo revo, slabost ino nadlogo. Vsaki hip prihajamo bliže smerti, neštivilne nevaršine nam grozijo od vseh strani, naše življenje visi na slabi niti, naj manjša trohica naj se primeri, ino luč našiga življenja ugasne. Vse na nas ino v nas oznanuje našo slabočo ino da smo v vsem zavisni od našiga stvarnika in vladarja sveta, kateri ravna osodo vseh ljudstev kakor posameznih ljudi. Kaj si tu moremo družiga, kakor da s kraljevim prerokam obračamo svoje oči na svete gore ino večne prebivalisa Božjiga veličanstva, z njim klicaje: „Velik Bog je Gospod ino velik kralj nad vse velikaše sveta; kajti v njegovi roki so vse meje naše zemlje ino visine bregov so njegove. In njegovo je morje; kajti on ga je stvaril, ino kopno so osnovale njegove roke. Pojmo ga molit kleče“. Ps. 94. — „Ves svet (o Bog!) te naj moli“. Ps. 65. — In kaj se si hočejo spočeti siromaki, nevoljni, nedolžni, preganjani? Od kod jim more pomoč prihajati? — Tu zdihuje ubog hisni oče; kakor dvojosten meč mu tožbe njegove breztolažne tovaršice in javkanja njega gladnih otrok prebadajo njegovo dušo. Kde najde pomoči? pri ljudeh? —

Ali kde je tisti človek, ki bi sam ne bil potreben pomoči? „Kde indi, moji ljubi! je pomoč, kakor pri tistim, ki tudi lilije (limbare) na polji oblači ino tice pod nebam redi, brez čigar volje ne pade vrabel s strehe ino ne las z naše glave“. Mat. 6, 26. — Zakaj se zmiram se je spolnovala beseda Gospodova: „Vse kar bote Očeta v mojim imenu prosili, bode vam dajal“. Jan. 16, 23. — „Prositi in vi bote dobivali“. Luk. 11, 9. — Gospod Bog sam zamore pomagati, on je, ki serca ljudi naklanja, da od tega, kar so več dobili, ubogim darujejo. — Ino na koga se bo zanašal bolnik skerčeni v svoji postelci, na koga nedolžno preganjani, obrekovani, potlačeni? kdo jim bode dajal serčnost piti kupico britkiga terpljenja? kdo je tolažil ino krepil, de ne obležijo pod težkim bremenam? kdo drugi, moji ljubi, ko tisti, ki pravi: „Moj sin, v boleznih moli k Gospodu, ino on te bo ozdravil“. Sirah 38, 9. Ino na drugim mestu: „Klič k meni o času nevolje ino rešil te bom, ino ti me boš hvalil“. Ps. 49, 15. — „Je kdo med vami žalosten, naj moli.“ Jak. 5, 13. Zares, če si ve bolenik pomoči pri Tistim prositi, kateri je stariga Tobija slepote zvratil, ino kralja Ezechija rešil odpertiga groba — ino se vteka nedolžno preganjani v zaupljivi molitvi k Tistimu, kateri, če ravno naj svetejši ino rajska nedolžnost, je vender obrekovan, preganjan ino na sramotni križ prihit — te bodo tudi poterpljivo terpeli ino spoznali, da roka, ki jim je rane vsekala, jih ve tudi zaceliti, ino da zamore ino hoče vse k naši sreči obračati.

Nestevilne, preljubi! so potrebe, v katerih se najdemo, pa tudi nestevilni so čudeži, ktere vsegamogočni Bog opravlja, če zaupljivo pri njem pomoči išemo. Poglejmo na tisto ljudstvo, kterimu je namenjeno bilo, da bi spoznanje Božje ino pričakovanje prihodniga odrešenika v človeškem zarodu ohranilo. Slednji list njih zgodovine priča, kako resnično je kralj David govoril, rekoč: „Nazivali so Gospoda v svoji stiski, ino rešil jih je iz njegovih potreb“. Ps. 106, 6. — Mozes je molil ino razdelilo se je morje, da so Izraelci po suhim prehajali. Izh. 16, 1. — In spet je Mozes molil, ino mana je dežila izpod neba ino voda je privrela iz pečine. Izh. 17, 11. — Ino spet vzdigne Mozes svoje roke proti nebesam in Izraelci zmagajo Amalekite ino Gospod je odvernol šibo, ktero že je bil povzdignil. Izh. 32, 14. — Joba je Bog skuševal, ino ga tako rekoč v morje nadlog pogreznil. Vse premoženje je zgubil, ob svoje otroke je prišel, gerde garje (srab) se mu usipljejo, da ni od pete do temena nič zdraviga na njem. On pa ne neha k Bogu moliti ino Božjiga imena častiti, ino za tega voljo dobi spet svoje zdravje, ino vse, kar je gleštal, ino še obilnej nazaj, ino je srečnejši, kakorkda poprej. — Salomon je prosil Gospoda za modrost ino razumnost, da bi mogel po Gospodovi volji Izrael vladati, ino Bog je uslišal njegovo molitev, tako da ni nikdo ne poprej ne poznej Salomona v modrosti prekosil. — Ino če prašamo tiste slavne moze starodavnih vekov, tiste razsvetljene cerkvene učitelje ino očake, kterih dela zamoremo le občudovati, od kod so zajemali svojo visoko vednost v Božjih ino človeških rečeh, bodo nam z Bonaventuram povedali, da so pogovori s križanim Jezusom v molitvi, iz kterih so si več luči ino resnice nabirali, ko iz naj bolj skerbniiga ino težavniga uka. — Pa, preljubi! povejte sami! Niste si tudi že vi sami skusili, kakšna moč je v molitvi? Če je kaka žalost vaše serce morila, ali ni bila zaupljiva molitva, po kateri je vam tolažba prihajala?

Če ste vi v hudo siromaštvo pogreznjeni se tesnoba no pitali: „Kaj bomo jeli, kaj pili, s čim se oblačili?“ — ali ni bila serčna molitva, po kateri je vam poprej, ko ste mislili, pomoč prišla? Ino če so vas težke skušnjave zalezovale, hude nevolje stiskovale, ino vi ste v molitvi pomoči iskali, ali niste spoznali, da je Gospod, ki nas udarja — da je pa tudi spet On, ki nas čudovitno krepeča, ino da vse gleštamo, če le njega ne zgubimo? — Saj se je tudi pri vas, preljubi, skazala beseda Gospodova, da bo nam, ako pred vsem Božje kraljestvo ino njegovo pravico išemo, vse drugo pridano, ino če goreče k Gospodu molimo: „pridi nam tvoje kraljestvo“, da nam tudi vse podeluje, kar nam pripomaga si to kraljestvo pridobiti.

Če nam je, moji ljubi! molitva tak potrebna zavoljo naših časnih potreboč, kam več je nam potrebna zastran naših dušnih revnost. Naša volja je po nesrečni pregrehi prvih staršev v paradižu bolj k hudimu ko k dobriemu uklonjena, od vsih strani nas okrožajo sovražniki našiga zveličanja, skušnjave nas zalezujejo, „vse na svetu je poželnost mesa, poželnost oči ino gizdost življenja“ I. Jan. 2, 16. — intak lahko padamo v grehe, — ker nosimo v sebi cimo pogubljenja, ker smo, kakor pravi častivredni Tomaž Kempenzar, meso iz mesa rojeno. Kaj družiga, moji ljubi! nas more tu zagresenja ovarvati, kakor milost Božja, ktero pa le tisti dobivajo, ki za njo prosijo. Ve se, da moramo tudi mi po svoji moči si prizadevati, da skušnjava premagamo; česar pa ne zamoremo iz sam sebe, moramo od Boga sprositi. Lepo pravi veliki cerkveni učitel Avgustin: „Če nam Bog boje pošilja, nas opominja storiti, kolikor moremo, ino si sprositi, česar ne moremo“. Molitva nam naj bo, kakor sv. Zlatoust reče, orodje ino ščit, s kterim se vojskujemo, ino ognjene pušice sovražnikov našiga zveličanja nam ne bodo škodile. Če pitamo, kaj da je svetnike sredi naj silnejih skušnjav greha ovarvalo, kaj da jih je sredi naj groznejših muk tako čudovitno krepilo, da so naj strašnejši smerti veseliga serca nasproti šli; moramo odgovoriti: to je molitva storila — tisti zaupljivi pogled k Bogu, kateri je tudi tri mladenč v razbeljeni peči naj hujšiga plamena ino Daniela v levnjaku napadov divje zverine obranil. — Ni pa tudi, da bi v čednosti rasli, nič bolj potrebniga kakor molitva; zakaj če se z molitvo k Bogu vtekamo, izpovemo ponižno svojo vlastno slabost ino nezmožnost, in vekša je naša ponižnost, vekša je pomoč Božje milosti. — Kako pa sedaj, preljubi! če smo tak nesrečni bili, da smo se pustili od hude skušnjave premagati ino v smerten greh pogrezniti, kaj bo tudi tu prvo ino naj bolj potrebno spet Božjo milost doseči? — Spet molitva. V greh lekko pade človek od samiga sebe, pa greha se znebiti ne more več samo iz svoje moči. Pa kar iz vlastne moči ne moremo, uči sv. cerkveni zbor tridentinski, to zamoremo po molitvi. Ino naj nikdo ne misli, da bi njegovi grehi preveliki bili ali jih preveč, da bi Bog več ne mogel njegove molitve uslišati. Sej. 4 p. 9. — „Skesaniga ino skrušeniga serca ne zaverže Bog“. Ps. 50, 19. — David, mož po sercu Božjim, se je hudo pregrešil, ker pa ni prenehal nebeskiga Očeta za odpušenje prositi, mu je milostivi Bog odpustil njegove hudobije. Grešni colnar (cestninar) moli v tempelnu: „Bog! bodi meni ubogimu grešniku milostiv“ Luk. 18, 13. 14. — ino njegova molitva je oslušana ino gré opravičen domu. Od paganski stotnika Kornelia beremo v Apostolskim djanji, da

je njegova molitva ino milošina prišla pred spomin Božji ino ga rešila malikovavske slepote in mu odperla dveri v cerkvo Jezusovo. — Ap. dj. 10. — Kakor so neprestane molitve prvih kristjanov razvezale železne verige s. Petru, v ječo verženimu od Herodeža; Ap. dj. 12. tako reši tudi goreča molitva grešnih okov ino nas oprosti vražje sužnosti, v katero človeka njegovi grehi vkovajo.

Moji ljubi! da bi vender vsi, bodi si da so sami v greh zapali, ali da vidijo druge po grešni poti hoditi, se naj zdačnejšiga pripomočka poprijeli, — t. j. molitve! Kak neki oče, kak neka mati se močno žalosti čez razvajene otroke; jih opominjajo, svarijo, še kaštigajo; pa da bi se k Bogu vtekali — da bi njemu svoje skerbi izročali, tega ne zmislijo. Ino vendar zamore le Bog pomagati, on, ki človeško serce ravna kakor vodo po potoku. V drugi polovici štertiga stoletja je živel pobožna mati, ktera je neprestano noč ino dan z vročimi solzami ino zdihleji k Bogu molila za preobrnjenje svojiga sina. Ino ne zadovoljna s tem, da je sama molila, je prosila tudi druge, duhovne ino svetske, naj bi ž njo za njega molili, tak da so enkrat nek sv. škof, katerih je tudi za njih molitev prosila, jej odgovorili: naj se potolaži, kajti sin, za kteriga njegova mati toliko moli ino joče, ne more pogubljen biti. Dolgo je morala sv. Monika, to je bilo njeno ime, čakati na oslušanje svojih prošelj, ali ona je čeravno v Boga zaupala ino nje zanašanje ni bilo prazno. Avguštin se je preobrnul, ino on, poprej krivoverec ino grešni sužnik, se sveti zdaj med naj jasnejšimi zvezdami na nebu katoliške cerkve. Naj bi vse starše dušna sreča njihovih otrok tak skerbela kakor sv. mater Monika! Naj bi tudi oni svoje otroke od mladih nog — od prvih otroških let k pobožnosti ino bogaboječnosti napeljevali! Seme sv. vere, ktero starši v serce svojih otrok zasejajo, obrodi gotovo, akoravno se včasih dolgo, kakor pri Avguštinu, v globočini duše zadušeno zdi. Pa žalibog! se današnji dan zveksine ravno na opak ravna. Dosti jih da svoje otroke že v premladih letih preskerbno vse to učiti, kar pred svetam velja ino na zemlji veselo prihodnost obeta; ne mili se ne denar ne trud jih dobro podučiti ino za svet pripraviti, pa na naj potrebnjšo reč, na vero pozabljajo ino zanemarjajo nedolžne otročiče berž moliti učiti. Ino če se tudi zgodi, koliko more to zdati, ako jim starši ino redniki sami z dobrimi izgledi naprej ne svetijo?

Preljubljeni! časi so hudi. Ako le pohiteč pogledamo na življenje ino početje vekse polovice ljudi, kak močno nas mora to razžalostiti? Nevera potaplja množice kakor grozna povodenj, nemarnost ze vero se zmiram bolj širi, večina ljudi obrača vse misli ino skerbi skoro samo ino edino na posvetno, zapovedi Božje ino cerkvene se ne obravnavajo, malokdo poštuje gosposko, bodi si duhovna ali svetska, hudodelstva se množijo od dne do dne. Kaj nam je spočeti, moji ljubi? — Gotovo ne rok nemarno križema spodvijati, temoč iz vseh moči si prizadevati, kde ino kak se da kaj zboljšati, pa — moji ljubi! tudi — moliti, kakor so nekdaž Makabeji z eno roko se sovražnikov branili ino z drugo roko tempel zidali; — moliti v duhu pokore, kakor nekda mesto Ninive, da Gospod ne bi stegnil svoje grozeče roke, da mu sedajne bolehašte razmere v človeški družbi ino druge revšine našiga časa ne bi bile naznanovavke vekših nesreč, temoč da bi se dal ukrotiti, se hotel čez nas smiliti, nam prizanašati.

Ne recite, moji ljubi! ni trebamoliti, kajti Bog vé za naše potrebe, ino ako nam hoče pomagati, ho nam tudi brez naše molitve pomagal. Zares vé Bog, česa potrebujemo, ino ni treba mu tega še razodevati; ali on tirja to za tega voljo od nas, da ga zmiram spoznavamo spočetnika vseh reči, darnika vseh milost ino se vedno spominjamo svoje zavisnosti od njega. Čisto dobro je vedil Jezus, da je pri svatbi v Kani vino minulo, ino vendar se le potem pomaga, ko ga je njegova sveta mati poprosila. Jezus je vedil, da je Lacar umerl ino da že v grobu leži ino vendar ne gre ga preje od mrtvih zbuditi, dokler mu ni Magdalena s svojimi solzami serca genila, ino Marta zaupljivo govorila: „Vse, kar boš od Boga pozelel, ti bo dal“. Jan. 11, 12. On clo zapove, da moramo vsikdar moliti ino nikdar molitve opustiti. Luk. 18, 1. — Nikdi ne veli, se sploh postiti ali zmiram vbogajme dati, ker je to čez naše moči, ali on zapoveduje zmiram moliti, ker to lahko storimo, bodimo bogati ali ubogi, zdravi ali boleni, učeni ali neučeni, ino v kterikoli kraji, če imamo le serce k Bogu obrnjeno ino ž njim zedinjeno. Vsako naše djanje ino opušenje se premeni v molitvo, vsako tudi naj manje delo prinese zaslužbo, če ga v dobrim namenu, z veselim sercam k časti Božji opravljamo. V tem obstoji duhovna zlatoločba, to je umetnost, ktera prosto rudo vsakdanjih opravil v čisto zlato Bogu dopadljivih del preliva, ino po takem naše celo življenje v preveno molitev premenja — v molitev „brez prestanka“, Tesal. 5, 17. kakor apostel reče.

Vzemite si tedaj, moje predrage ovčice! molitvo prav k sercu. Ne imejte nje za jarem ali breme, temoč za odeho ino počitek po težavi vsakdanjih opravil, — za veliko milost Gospodovo, kateri nam dopuša se v molitvi ž njim pogovarjati. Imejte jo po besedah s. očakov za ključ k zakladu Božje milostivosti, za tisto skrivnostno lestvico Jakobovo, po kateri naše želje ino prošnje k Bogu vzhajajo, ino njegove dobrote k nam prihajajo. Prizadevajte pa si tudi k molitvi vedno Bogu dopadljivo serce prinesiti, da se ne vresnuje nad vami tista beseda prerokova, ki pravi: „Vaše hudobije vas ločijo vašiga Boga, ino vaši grehi zakrivajo njegovo obličje pred vami, da vas ne osluša“. Izai. 59, 2. — Poskerbite si skesano ino skrušeno serce: kajti ono zakriva število vaših hudobij ino vas pripravlja za prihod Božje milosti v vašo ranjeno dušo. Trudite se tudi, preljudi verni! — ino to vam z očetovsko ljubeznijo na serce polagam, biti pokorni otroci vaše matere katoliške cerkve, kajti ako nje ne poslušate, ali njen glas se clo zaničujete, tedaj tudi Boga ne poslušate, ino on ne bo vas poslušal, Luk. 16, 16. ino Jezus ima tistiga, ki ne porajta na glas sv. cerkve, za pagana ino očitniga grešnika. Mat. 18, 17. — Jaz vam to zlasti povem zastran cerkvene postne zapovedi, vsled ktere vam za čas od pepelnice 1854 do tiste srede 1855 naročim:

(Sledi dovoljenje zastran posta, enako dovoljenju v Ljubljanski škofiji.)

Za pustne noce.

Ravno je pepelnica, ko te verstice pisem, in mislim se v mesta, in terge, na plesiša in šemarije, v spavnice in kerčme, in tudi v glave in serca posameznih. Saj je od svečnice pa do pepelnice, kakor bi se hotel svet na pepelnico sredo razrusiti in vsa njegova slava miniti. Nezmerno rajanje,

vsakdanje veselice, ktere so toliko bolj pogostama, kolikor bolj se bliža pepelnica, toliko samopašniši, de se v poslednjih treh dneh skoraj divjanja ljudje pokončajo, opominjajo dni, ko je Noe ladjo tesar. — In na enkrat se čuje: Pepelnica! in mašnik pride in pepeli verne rekoč: „Spomni se, človek, de prah si, in prah boš“. Svet pa je rekel: Spomni se človek, de moraš živeti, kakor de bi vekomej na tem svetu živel.

Kdo jih prešteje brezštevne nesramnosti, ki se te dni gode? Gospod pravi v evangelii: Gremo v Jeruzalem! svet pa pravi: Gremo v Babilon! Kristus gre, de bi na Oljski gori kervav pot potil, svet pa raja in dirja, divja in pleše, de mu pot po obrazu kar scurkama lije; Gospod gre, de bi terpel, svet pa, de bi rajal z veselie na veselice. Namenjeni smo, pripravljati se v postnim času za vredno obhajanje smerti in vstajenja Gospodoviga. In tega se cerkev v nedeljo večer opominja. To nedeljo namreč obhajamo spomin njegoviga svetiga sklepa, de se hoče za nas darovati; spomin obhajamo ljubeznjiviga serca, ktero se v tem hodu razodeva. In če tedej obhajamo spomin ljubeznjiviga serca, ktero se za nas smerti gre izročiti: tedaj menim, je tudi vprašanje blizo, ali ta spomin tudi spodobno obhajamo? Pa kaj vidim? Nespodobne seme, nezmerno popivanje, preobilne pojedine, nasladne pleše. — In kaj čujem? — Zoperno kričanje oščamljenih, vpitje razdivjanih, hrup preopitih, petje razuzdanih in godbo posvetnjakov. Ali je mogoče? Ali nismo kristjanje? Ali ne verujemo, kar beremo: Glej, v Jeruzalem gremo, kjer bo vse dopolajeno? — Ali res nismo kristjanje? — In se ne sramujemo?

Sicer nam tisti, ki je z nebes na zemljo prišel, rešit nas naših nadlog, in za nas na križi umerl, ne brani, veselim biti. Ali je pa to predpustno veseljevanje, le kdaj in posebno ta čas za kristjane spodobno? Glej, Gospod se napravi v terpljenje, de mu oči zavezujejo in ga v obličje bijejo, ali so morde naše ostudne seme vesel spomin zavezovanja Gospodovih oči? — Glej, Gospod gre kakor jagnje, ktero svojih ust ne odpre, v mesnico. Ali je morde kričanje razdivjanih in pijanih tega spomin? — Ali je naša samopašnost spomin njegove resnbnosti? — Glej, Gospod gre, de bi bil gerdovan, zasramovan, tepen. Pač se tudi mi te dni med seboj zasramujemo, pač gre marsiktera čast in čednost po vodi, in bič zasmehevanja se pač nad marsikom suče. Ali kako se to kristjanu spodobi, in zlasti te dni? — In glej, Gospod gre, de bi na križi svojo kri prelil, zdaj tega spomin obhajamo. In vender predpust tolikanj razuzdano poganjamo? Ali se to kristjanam spodobi? —

Kar pa je za te predpustne veselice nekaj posebno sramotniga, je to, de se naslednji postni čas ko neljub, nepripraven, kot samo hlapčevsko delo zdi. Kar je človek prav za prav in ljubi in v sercu nosi, se pokaže pustne dni; kar tedaj počenja in uganja, to je njegovo veselje, njegova slast, njegova prostost. Kar bo pozneje storil v postu, to je postava in zakon, in v tem času se mora marsikterih reči zderževati, ker mu cerkvene zapovedi to velevaro, ali ne toliko celo cerkvene zapovedi, kakor marveč posvetne prepovedi.

Saj jih je pač dovolj, kteri pondeljke in druge delavnike po kerčmah poganjajo in čas tratijo, kterim pust precej prenaaglo mine: ali kakošen hrup zaženo, če cerkev kaki poseben praznik obhajati za-

pové. „Moramo delati, ne moremo praznovati“, kričé in ravno zato, ker bi mogli na taki dan v cerkev iti. — Ali je mar misliti, de bi se post obhajal, ko bi deželska gosposka cerkve ne podpirala? Ali mar svet kaki post pozna, in zanj mara? Svet ga ne pozna, in zanj ne mara, on ne pozna in noče kizaniga Zveličarja. In kjer mora, ondi lomi te zapovedi, če ga le nihče ne vidi. In čeravno se v postu česa človek zderžuje, vender jasno pokaže pustno razsajanje in rajanje, de mu postni čas ni kaj ljub in prijeten. In iz tega se lahko vidi, kakošniga duha de je ljudstvo. Posti se ravno, ker se mora, in s tem razkazuje svojiga tlačanskiga duha. Še veliko pa se jih za post ne zmeni in in živé, kakor bi ga ne bilo. Same sebe zatajevati, jim ni znano. Njih nar prijetniši čas so pustni dnevi; ko bi celo leto tako bilo, to bi bilo njih življenje na svetu. — Le škoda, de jim marsikrat denar poide.

De morejo te dni prav razuzdano živeti, gre postelja na prodaj; v postu pa menijo, Bog vé, kako se zatajujejo, če kaki petek mesa ne jedo.

Ti pa, ljubi bravec, ne bodi pustni norec, ampak misli, de pride pepelnica, ktera vse te veselice zagrebe, ne spremenuj svojiga življenja v pustne dni, sicer bi mogel, ko pride tista pepelnica, ko duhoven tri lopatice zemlje na te verže, rekoč: Spomni se človek, de prah si in prah boš, prehudo plačevati svoje pustovanje. Zaničuj svet, čigar življenje je zgolj pustovanje, zgolj divjanje, pregrešnost in razsajanje, in pomisli, de tudi nje-mu pepelnica pride, grozni dan sodbe, ko se bo vsa njegova slava razprašila in njegovo veseljevanje končalo, in se pokazalo ko prah in pepel. Tu se bo reklo: Padel, padel je veliki Babilon; zakaj njegovi grehi so v nebo priderli, in Bog se je spomnil njegove krivičnosti; ti pa greš s svojim Zveličarjem v nebeški Jeruzalem.

Gotov pripomoček zoper sedem naglavnih grehov.

VI. Neki pagansk modrijan pravi: „Kaj se jeziš nad hlapcam, nad gospodam, nad kraljem, nad varvancam? Poterpi nekoliko, glej, smert pride, ki nas vse enake stori.“ Pristavite se to: Zgodi se marsikrat, če se dva hudujeta, se pretepeata in bi se rada pobila, in se jima prikaže divja zver, ali se glas zažene, de gori, de njuna jeza in njun prepir kar neha. Prepir je kar pozabljen, in obema je obéna, protivna nevarnost mar. Tako in še bolj naj premišljevanje divje zveri, grozne smerti, ali pa peklenskiga ognja, kteri gori in nikdar nikoli ne ugasne, vso jezo v nas zatira.

Pripoveduje se, de je neki velik gospod na pristavi hlapca imel, kteri se je slabo obnašal, in de je s tem svojiga gospodarja tolikanj razjezil, de ga je hotel poslednjič kar prebosti. Hlapec pa uteče, in beži napred v mesto, ali gospodar gre tudi tje za njim. Zatorej se hlapec skrije v malikovavski tempelj, in misli med bogovi, maliki, miru in varstva najti, zakaj še celo pri neznabogih so bili tempeljni sveti, in duhovniki so beguna varvati obljubili. Ali strast se ne ana ne tempeljnove, ne duhovnikov. Serditi gospodar tudi tam služabnika iše. Naposled ubeži preganjani na pokopališe, se u sede na gomilo gospodarjeviga očeta in objame njegov spominek. Ko ga jezni gospodar ondi ugleda, in premisli, de bo tudi on tje prišel, zatakne nazaj v nožnico svoje orožje, se potolaži in hlapcu prizanese. Tako naj

potolaži tudi nas misel na smert, de se v ničemur ne pregrešimo, in de ta pregreha še družih hudobij ne porodi, kakor zmerjanje, preklinjevanje, obrekovanje, ali celo tepež in uboj, kar se tolikrat prigodi. Saj je ta pregreha ravno tako sramotna, kakor neumna, ktera se nobenimu človeku, nar manj pa kristjanu ne spodobi. Merjasec rabi svoje zobe, bik svoje roge — saj ne more drugači, — človek pa svojo pamet in kristjan svojo ljubezen, in sovražniku odpustiti mu je nar blažniši maševanje. On vé tudi, de se še nikdo pokesal ni svoje mirovitosti, in se še nikdo ni veselil svoje jeznaritosti; on vé, de poterpežljivost, pohlevnost in ljubezen vse premagujejo, serd in jeza pa slednjikrat onemagata.

V bukvah Jozva se bere, de je bilo v Izraelski deželi šestero pribežališ za ubijavce, de so bili zavarvani kervaviga maševanja sorodnikov. Tukaj so tako dolgo varno živeli, dokler ni veliki aldolnik umerl. Po njegovi smerti je bilo vsim prizaneseno, in smeli so zopet v svoje domače kraje iti, kjer so potem mirno živeli. Vzrok tega, pravijo, je bilo silno žalovanje ljudstva nad smertjo veličiga aldolnika, ker je takrat ves serd med sovražnimi ponehal. Ko bi smertne misli tudi pri nas kaj enačiga storile! Zakaj bi se po pagansko ali judovsko maševali, mi kristjanje, učenci tistiga, kateri je umiraje za svoje morivce molil? kaj bi se neki ven in ven med seboj vojskovali, in se še le na pokopališi mirili, kjer se nič več vojskovati ne moremo? Kaj bi neki plamen serditosti po našim sercu in po našim obrazu švigal, dokler serce ne neha biti, in se nam lica ne oblede? Kaj neki zamahujemo z roko nad svojim bratom, dokler v smerti roka ne odreveni? Zakaj sučemo vedno meč v svojih rokah, in ne palmovih vej, s katerimi svetnike risajo? Ali se nočemo popred sprijazniti s svojim nasprotnikom, preden nas ne zagrebejo v globoko jamo, v tamotno podzemeljsko ječo, ali mora še le mrtvaški kamen pregraja biti, med nami in med sovražnikom, in ne nehamo popred zalazvati svojiga bližnjiga, preden nas smert v večne verige ne vkuje? Potem nimamo nobeniga zasluženja, če še le mirujemo, ko se več ganiti ne moremo. Zdaj se moramo premagovati, zdaj moramo pokazati, de nas nima strast, ampak pamet pod svojo oblastjo. In čemu je boj, kateri nam miru ne pridobi, in nobene časti ne, nobeniga plačila, nobeniga plena, nobene hvale, nobeniga venca, nobene slave ne, ampak le smertne rane, kvar, in sramoto? Saj na potu življenja do pokopališa dovolj žuljev in ran dobimo, katerih se zavirati ne moremo; preč tedaj z radovoljnimi prepiri in boji! Keršansk junak se le zoper drakone in zmaje pogubivnih strast, in le za plemenito rešnico, za vero in čednost vojskuje! —

Pismo gosp. Jožefa Lapa misionarja v Hartumu.

Visokočastiti gospod Rihar!

Z Božjo pomočjo smo Hartum srečno dosegli. Včeraj nekoliko pred poldnem nas je ladja „Stella matutina“, na kateri smo se od Berbera dalje peljali, do verta misionarske hiše prinesla, kjer smo na suho stopili. Kaj več tega, kar smo na dolgem popotovanju od Aleksandrije dalje doživeli, Vam bom popisal v naslednjim pismu, ki Vam ga bom kmalo poslal. Za zdaj Vam le silno žalostno prigodbo sporočim, ki se je tukaj pripetila. Naša verla rojaka gospod Milharčič in gospod Kociančič sta oba — mrtva! Gospod Milharčič

nam je namreč z ladijo „Stella matutina“ in s 13 zamurčki do Berbera naproti šel, pa že četrta dan potem tukaj umerl. Povedali so nam, de je o padanju Nila, ki je bil letas silno velik, poleg reke neizrečeno veliko ljudi pomerlo. Gospod Milharčič je pa že popred vedno bolehal, in časih se ga je bolezen s tako silo lotila, de so mislili, de je že po njem. Tako nam je organist Daninger pripovedoval. Obiskali smo njegov grob, ki je precej deleč od Nila na peščenisu, tam nekoliko molili, v znamenje iz majhnih kremenčikov križ na grob naredili in se zopet z žalostnim sercam vernili na ladjo „Stella matutina“. Umerl je pred tremi mesci. Gospod Kociančič njegovo smert zvediti precej arabskiga učenika iz Hartuma v Berber pošlje, de bi otroci sami ne bili, si pa gotovo ni domišljeval, de ga čez malo časa enaka zgoda čaka. Gospod Kociančič je umerl 25. listopada, ko smo mi še v Koroskim bili. Vzroka njegove smerti še nisim mogel natanko zvediti. Kar mi je vertnar Hruška zamogel povedati, je bilo več bolezin, ki so si hitro nasledovale ali se tudi združevale. Bila je griža, neka kolera, unetje pobočine, in tudi v trebuhu se mu je pretergalo, kakor pravijo, ker je prehitro jezdaril, in ker se je posebno nazadnje hudo mešal, se je bila morebiti tudi vročinska bolezen pridružila, nemara je bil mačuh. Bolan je bil 14 dni. Pokopan je na vertu pri kapelici, ki so jo na grobu prečastitiga Očeta Rilota naredili. Gospod! daj jima večni mir! Naj v miru počivata! — Gospod Jerana od 2. listopada sem ni več pri nas. V Ljubljani je mende to že znano; ker pa tega gotovo ne vem, v kratkim nekoliko o tem oznamim. Huda griža, ki se je že pred našim odhodom iz Kaire (3. kozoperska) pričela in do Asuana, to je do 25. kozoperska terpela, je gospod Jerana prisilila, ker je bilo malo upanja ozdraveti, v Kairo se verniti. Vernil se je na vernih duš dan t. j. 2. listopada zvečer; previdili smo ga še popred v Asuanu s svetimi zakramenti umirajočih. Rokodelec Kobilica je tudi z njim šel v postrežbo in en kuhar. Kaj de se je z njim dalje zgodilo, nisimo do Hartuma celo nič vedili; pa tudi tukaj smo le toliko zvedili, de je v Kairo prišel in de se mu je po prvim zavžitim zdravlilu nekoliko uleglo. *) Ker je drugim duhovnam (prišla sta namreč pozneje še dva Laha iz Verone za nami v Korosko) in tudi rokodelcem prebivanje že odločeno, le meni in gospodu Kolu se ne, mislim, de bova midva po Beli reki dalje šla. Zdravi bodite. Mi vsi, ki smo v Hartum prišli, smo, Bogu bodi hvala! prav zdravi; le eniga zmed laških duhovnov, od katerih sim popred pravil, griža nekoliko nadlegva.

Priporočim se v molitev Vam, vsim Vašim, vsim prijatlam in znancam, prav prijazno vse pozdravim in bivam z vsim spoštovanjem

Vam vdani prijatelj
Jožef Lap.

V Hartumu, pisano na ladii „Stella matutina“
30. grudna.

Ogled po Slovenskim.

Iz Ljubljane. Kar smo od popotvanja prečastitiga škofa Friderika Baraga na Gorensko iz verjetnih ust slišali, je tole: 10. svečana, v petek popoldne so se milostivi škof z visokočastitim gospod Jan. Novakam, korarjem in vodjem semeniša, iz Ljubljane

*) Ker ta čas gospod Jeranovih pisem iz Kaire in Aleksandrije še niso dobili. Vredn.

proti Šmartnemu pri Kraju podali, kjer jih je duhovšina z množico vred, ki jih je željno pričakovala, slovesno sprejela. Njih prva stopnja po dohodu je bila v cerkev sv. Martina, kjer so vsem v nar veči spodbudo molili in zbranimu ljudstvu s presvetim Rešnjim Telesam žegen dali. Drugi dan, v saboto ob osmih so sv. mašo brali, pri kateri jim je domača duhovšina stregla. Po sveti maši so šli v Kraj in se tam nar prvo v cerkev sv. Kocijana podali, potem pa gospod dekana in okrajniga poglavarja obiskali, kjer se jim je tudi več gospa poklonilo. Gospod dekan in drugi duhovni so potem prečastitiga škofa v Šmartno nazaj spremili. Popoldne so obiskali cerkvico v Stražišah, blagoselčnega gospod Globočnika in neke druge pobožne duše v njih revnih kočah. V Šmartno se vernivši so sprejeli več imenitnih obiskovavcov iz Krajna, med njimi okrajniga poglavarja gospod Paukerja.

V nedeljo je bila pa v Šmartnem posebna slovesnost, k kateri je silno veliko ljudstva iz vseh krajev privrelo. Milostivi škof Baraga so namreč ta dan ob devetih do zbranih vernih v serce segajoč govor imeli in v njem opomnili, da so pred 27 leti na tem kraju od tadešnjih ovčice slovo jemali, ko so bili v Metliko prestavljeni, od kodar so se v Ameriko med divjake podali, jim oznanovali edino praviga Boga in, kteriga je poslal, Jezusa Kristusa; blagorovali so zbrane verne, ker so v pravi kersanski veri zrejeni, ter jih serčno opominovali, stanovitno po sveti veri živeti in pred vsem to skerb imeti, da v nebesa pridejo. Ko so pa rekli, da jih zdaj ne bodo več vidili, je bila žalost velika. Potem so imeli slovesno mašo v škofovski obleki; stregli so jim visokočast, gospod korar Novak, domači in nekteri sosedni duhovni. Po sv. maši, kakor tudi pred ta dan so jih nekdanje ovčice in drugi spoštovanci obilno obiskovali ter jim z mnogoterimi znamenji in darji svojo ljubezen pokazovali. Vsaki si je želel, če ne roke poljubiti, vsaj se jih dotakniti. Gorečim željam verlih Ločanov ustreči, so prečast, škof obljubil po svoji vernitvi iz Rima tudi njih obiskati. Po dveh popoldne so se pri duhovšini in drugi družini poslovili, v cerkev podali, še enkrat pri ljudstvu poslovili in se potem v Ljubljano napotili spremljeni od brezštevilnih zdihljev in blagoslovljenj vseh vernih. Še tisti večer kmalo po petih so prečastiti škof v Alojzjeviše šli, kjer so jih gospodje spredniki in učenci z vso častjo sprejeli. Nar prvo so se podali v kapelo, ki je bila lepo okinčana in z mnogimi lučmi razsvitljena. Potem je bil žegen s presvetim Rešnjim Telesam, pri katerim so verli učenci silno lepo peli. Ogledovali so pa tudi vso napravo po Alojzjevišu in povsod lep red in neizrečeno veliko dobroto spoznali, ki so jo naš milostivi knez in škof gospod Anton Alojzi s to napravo Ljubljanski škofii blagoselčno skazali, ki jih bo v veke slavila.

Iz Dobrove, 27. svečana. Ker je gotovo, da je nemila smert gosp. Matevža Milharčiča v daljni Afriki zmed naše srede vzela, ter ga v boljši deželo peljala, tam plačilo svojiga truda sprejet, smo dans za njim velike bilje na Dobrovi imeli. Lepo je bilo viditi, veliko množico v lepi cerkvi zbrano: sosebno veliko mladine je bilo, ktera ima ranjčiga g. Matevža, svojiga ljubljeniga učenika, še vedno v hvaležnim spominu. Veliko mašo z leviti so peli mnogo častiti gospod Janez Poklukar, učenik pastirstva v Ljubljani. In tako, mislim, smo ranjčimu gosp. Matevžu, nar lepši spominek postavili, kakoršniga cerkev svojim stavi; in k britki misli, da telo častitiga ranjčiga misionarja tako daleč od nas, na široki planoti v Afriki počiva, se razveselivna misel na sv. vero perdruži, ktera nas z vezmi

ljubezni po širokim svetu edini, da združeni drugi za družiga molimo; in gotovo bo usmiljeni Oče v nebesih molitev uslišal, ktero so za dušo ranjiga, ko bi še kak madež, iz tega sveta se ločivši, imela, tisti pred Božji sedež pošiljali, ktere je ranjki nekdanj tu učil in vodil, in kateri ga kmalo pozabili ne bodo. Naj v miru počiva, in večna luč naj mu sveti! — Z Bogam! Janez.

Iz Tersta. Bl.— Z žalostnim sercam naznanim predragim Slovincam, da je naša škofija prav ljubeznjiviga, mnogozasluženiga duhovnika zgubila. Ta je bil namreč mnogospoštovani gosp. Tomaž Malalan, korar in fajmošter pri sv. Justu. Rajniki je bil rojen 21. kimovca 1787 na Občini pri Terstu, v masnika posvečen pa 22. kimovca 1811. V letu 1836, ko je v tih krajih kolera hudo gospodarila, je bil gospod častitljiviga spomina v Skednju pol ure od Tersta za dušniga pastirja. Že tistikrat si je bil lep spominek postavil. Ker so bile tudi njemu izročene ovčice od te hude bolezni napadene, jih je on s prav izgledno gorečnostjo duhovniga pastirja in s tako dobrim uspeham zdravil, da jih je prav malo smert uplenila. Tudi iz Tersta so ljudje k njemu vrel, z njim zoper to nepozvano ptujko se posvetovat. Neki teržaški časnik si upa cló reči, da je Malalan v primeri več ljudi kolere ozdravil, kakor tukajšni vrači z vsemi svojimi zdravili. — Rajniki je bil tudi kapelan mestniga vojaštva. Kako so tudi mestnjani njegove zasluge cenili, je očitno iz tega, ker je bil za mestniga svetovavca zvoljen. — Že za sv. Božične praznike je bil obelel, o novim letu se je ulegel in previden s sv. zakramenti je 20. svečana ob enajstih pred poldnem v Gospodu zaspal. — Kako časten in vsimljub in drag je pokojni bil, spriča že to, da so ga naš deželni poglavar gosp. grof Wimpffen z generalam baronom Kordon-am in z vradniki dežel. poglavarstva in mestni glavlar gosp. M. Tomasini z mestnim svetovavstvom, gospodje častniki mestniga vojaštva z enim oddelkom in z godbo imenovane straže in več družih imenitnih gospodov k pogrebu spremili. Po sv. maši, ktero so visoko častiti gosp. prošt M. Verne peli, so prečast. gosp. škof zadušbine odpeli. — Sicer vozijo iz mesta zavoljo daljave mrtve na posebnim vozu na pokopališe, rajnkimu Malalanu so pa to čast skazali, da so ga tje nesli. Spremili so ga do pokopališa na čelu mnogih duhovnih in častitih korarjev čast. gosp. prošt, en oddelk mestniga vojaštva z godbo in mnogi prijatelji zamerliga. Ob eni popoldne smo ga 22. svečana pokopali. — Naj v miru počiva! — Vodstvo fare so začasno visoko častiti gosp. stolni prošt prevzeli.

Premembe duhovšine.

V Ljubljanski škofii: Gosp. Tomaž Brus, kaplan v Budajnah, je prestavljen v Trebno.

V Lavantinski škofii: Iz družbe sv. Vinc. Pavl. prisv. Jožefu pri Celju sta zavoljo bolezni stopila: Gosp. Ant. Schocher in gosp. Fr. Kosar; novinec je pa ta družba dobila gosp. Fr. Zainkerja. — V pokoj sta se podala: gosp. Ant. Protmann, fajmošter v Smartnu, in gosp. Jak. Čop, fajmošter v Prihovi. — Novo službo so dobili: gosp. Jan. Kincič je prisel za fajmoštra k sv. Antonu na Gori, gosp. Jož. Altmann za duhovniga pastirja v Studenice, gosp. Joz. Pečnik za oskerbnika v duhovnih rečeh v Smartnu na Gori, ravno tako gosp. Stef. Uranker v Tabor, in gosp. Matija Groesing v Smartnu. Prestavljeni so kaplani: gosp. Fr. Vožnar k Materi Božji na jezeru, gosp. Fl. Kleine v Lahod, gosp. Juri Jugovic v Rajhenberg, gosp. Ant. Schocher v Trebovlje. — Umerli so: Gosp. Kašpar Schwarz, fajmošter v Taboru, 16. grudna 1853, gosp. Jan. Lederhas, fajmošter v pokoju, 3. sveč. 1854, gosp. Jan. Kummer, fajmošter na Rehberici, 11. sveč. 1854. — Oskerbnik fare na Rehberici je gosp. And. Krajnc.